

České Švýcarsko

ZAJÍMAVOSTI

- Nejnižší bod je přibližně 120 metrů nad mořem – na průsečíku turistické stezky a státní hranice poblíž nejnižšího bodu České republiky 115 m, který se nachází v obci Hřensko
- V národním parku je největší pískovcový skalní most v Evropě. Pravčická brána má šířku 26,5 m, výška otvoru je 16 m
- Nejvyšší strom parku: smrk u zaniklé osady Zadní Jetřichovice vysoký 54 metrů, jeho stáří se odhaduje až na 250 let
- Nejstarší dochovaný obytný dům: nejspíše Dolský mlýn – pochází z roku 1515 – v současné době není obyvatelný
- Nejstarší železobetonová stavba v Rakousko-Uhersku – můstek poblíž Dolského mlýna
- Nejslavnější návštěvníci: dánský pohádkář Hans Christian Andersen, německý malíř Caspar David Friedrich, císař Josef II.
- Nejstarší horský spolek: Horský spolek pro České Švýcarsko je zároveň nejstarším horským spolkem na území dnešního Česka (založen 1878 v Děčíně).
- Pevnost neboli Beckstein u Gabrieliny naučné stezky je skála s nejdelší tradicí horolezectví – v roce 1888 na něj vystoupil Carl Beck s přáteli a skutečně tak první sportovní výstup na území dnešní České republiky.

FOTO: PATZELT, SOJKA

Národní park České Švýcarsko je nejmladším „superchráněným“ územím v Česku. Byl vyhlášen teprve 1. ledna roku 2000. Je zároveň naším nejmenším národním parkem. Rozkládá se na pouhých 79 km². Bezprostředně navazuje na německý NP Saské Švýcarsko, který je o deset let starší a o čtrnáct kilometrů čtverečních větší. Na východě pak park sousedí s CHKO Labské pískovce a na jihozápadě s Lužickými horami. Obě části parku – německá a česká – tvoří jedinečný skalní „areál“ polo-

žený zhruba uprostřed mezi Děčínem a saskou Pírnou.

To je asi nejsnazší vymezení území pro toho, kdo by o nejcennějším přírodním území na severu Čech ještě neslyšel. Ostatně, je to až k nevíře, ale přímo na území parku je jen jediná, a to ještě poměrně málo známá obec – vesnice Mezná. Ta je navíc místní součástí Hřenska, jež se už nachází těsně pod hranicemi. „Čára“ vede na skalách přímo nad hotely a tržnicemi, kterými je příhraniční vesnice bohužel proslulá. V souvislosti s jedinou vesnicí v parku je

třeba také uvést zajímavost, která také nemá v Česku obdoby – správa nesídlí přímo na chráněném území, neměla by totiž kde, tak velký dům v něm prostě není. Úředníci a ochránáři si vybrali Krásnou Lípou, asi 2 km od hranic parku.

Přírodu „objevil“ malíř krajin

Možná to bude znít trochu příkře, ale s vyhlášením národního parku si dali úředníci opravdu dost načas. Celé Česko-saské Švýcarsko totiž po staletí patří k nejnavštěvovaně-

ším a turisticky nejatraktivnějším regionům ve střední Evropě a ochrana unikátních území byla naprosto nezbytná. Už jen proto, že tím nejcenějším, co na české i německé straně podléhá ochraně, jsou pískovcové skály, jejichž zvětvávání neustále pokračuje a které by pomalu ale jistě mohly zmizet ze zemského povrchu.

Co tu vlastně ty milióny turistů už od 18. století objevují? Jednoduše řečeno: romantiku. Když odsud začal například jeden z nejvýznamnějších krajinářů, malíř Caspar David Friedrich (1774 – 1840) nosit olejové krajinky, rázem se v druhé polovině 18. století trefil do vkusu obyvatel měst. V době vrcholícího romantismu působily jeho snové malby, které pořídil v hlubokých a temných roklích s vyvrácenými stromy a potoky valícími se přes skály, až neskuutečně. Jen málokdo zpočátku věřil, že krajiny nevznikaly z malířovy fantazie v jeho ateliéru, jak bylo tehdy běžné.

A za výjevy z Friedrichových obrazů mířili i turisté chtiví dobrodružství. Mimochodem s umělci je spojen i název oblasti. Prý jej vymysleli dva potulní švýcarští malíři, Anton Graff a Adrian Zingg, kteří se vydali v roce 1766 z Drážďan na saský hrad Königstein. V onom kouzelném světě rozpukavých pískovců prý našli dost a dost zákoutí, která jim připomínala domovinu – divokou krajinu v podhůří Alp. Po vzoru alpských spolků myslivců, turistů a ochránců hor, vznikl na území dnešního parku rovněž i nejstarší horský spolek v Česku. Horský spolek pro České Švýcarsko (Gebirgsverein für die Böhmische Schweiz) byl založen 1878 v Děčíně. Ještě dodnes chodí návštěvníci po stezkách, které členové ve spolupráci s později vzniklým Horským spolkem pro nejsevernější Čechy a majiteli panství, rodem Kinských a rodinou Clary-Aldringen, vytvořili.